

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО
МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

24.04.2023

(м.Дніпро)

№ 54/21-р/к

Справа № 54/26-22

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Обухівська селищна рада встановила:

- різні розміри ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для юридичних та фізичних осіб на об'єкти нерухомості за однаковими кодами Державного класифікатора об'єктів нежитлової нерухомості у Рішенні від 18 червня 2021 року № 199-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік»;

- різні розміри ставок плати за землю за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) та за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено, за однаковими кодами цільового призначення земель у Рішенні від 18 червня 2021 року №198-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік».

За результатами розгляду справи № 54/26-22, адміністративною колегією Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, такі дії Обухівської селищної ради Дніпровського району Дніпропетровської області визнано антиконкурентними, що стосуються надання групам суб'єктів господарювання інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції, та є порушенням абзацу сьомого частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи №54/26-22, про порушення Обухівською селищною радою Дніпровського району Дніпропетровської області законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Другого відділу досліджень і розслідувань Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 06.04.2023 № 54-03/46п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 19.07.2022 № 54/29-рп/к розпочато розгляд справи № 54/26-22 за ознаками вчинення Обухівською селищною радою Дніпровського району Дніпропетровської області

порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції та визначених статтею 15 цього Закону у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування які полягають у встановленні:

- рішенням від 18 червня 2021 року № 199-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік», для юридичних та фізичних осіб різних розмірів ставок податку на об'єкти нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки, за однаковими кодами Державного класифікатора будівель та споруд;
 - рішенням від 18 червня 2021 року №198-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік», для юридичних та фізичних осіб різних розмірів ставок плати за землю за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) та за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено за однаковими кодами цільового призначення земель; пільг зі сплати земельного податку закладам, установам та організаціям, які є комунальною власністю територіальної громади у розмірі 100 %.
- (2) Копію розпорядження від 19.07.2022 № 54/29-рп/к про початок розгляду справи № 54/26-22 надіслано Обухівській селищній раді Дніпровського району Дніпропетровської області листом від 19.07.2022 № 54-02/1260, яке отримано нею 26.07.2022.
 - (3) Обухівській селищній раді Дніпровського району Дніпропетровської області надіслано листа про надання інформації від 25.07.2022 № 54-02/1293, на який Відділенням отримано відповідь від 31.08.2022 № 934.
 - (4) Головному управлінню Державної податкової служби у Дніпропетровській області надіслані листи про надання інформації від 25.07.2022 № 54-02/1303, від 30.09.2022 № 54-02/1852, на які Відділенням отримані відповіді від 09.08.2022 №41110/6/04-36-04-02-12 та від 03.10.2022 №52743/6/04-36-04-02-13.
 - (5) Листом від 06.04.2023 № 54-02/677 Обухівській селищній раді Дніпровського району Дніпропетровської області було направлено копію подання про попередні висновки у справі № 54/26-22 від 06.04.2023 № 54-03/46п, яке отримано нею 11.04.2023 року.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (6) Відповідачем у справі, є Обухівська селищна рада Дніпровського району Дніпропетровської області (місцезнаходження: *інформація, доступ до якої обмежено*), ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – Селищна рада), яка згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань є юридичною особою із організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Основним видом економічної діяльності якої, є «Державне управління загального характеру» (код КВЕД (*інформація, доступ до якої обмежено*)).
- (7) Згідно із частиною першою статті 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон), первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста.
- (8) Відповідно до частини другої статті 6 Закону, територіальні громади в порядку, встановленому Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.

- (9) Відповідно до частини першої статті 10 Закону, сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідну територіальну громаду та здійснюють від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (10) Згідно із частиною п'ятою статті 16 Закону, від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради.
- (11) Таким чином, Селищна рада, є органом місцевого самоврядування, що представляє Обухівську територіальну громаду у Дніпровському районі Дніпропетровської області з адміністративним центром у смт. Обухівка, здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, а також здійснює права суб'єкта комунальної власності.
- (12) Як орган місцевого самоврядування, Селищна рада, є суб'єктом відносин, що регулюються законодавством про захист економічної конкуренції.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАННЯ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ СТАВОК ПОДАТКУ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО ВІДМІННЕ ВІД ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

- (13) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (14) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон).
- (15) Частиною третьою статті 24 Закону, передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (16) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону, виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є, зокрема, питання щодо встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (далі – ПКУ).
- (17) Також статтею 69 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування відповідно до ПКУ встановлюють місцеві податки і збори. Місцеві податки і збори зараховуються до відповідних місцевих бюджетів у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України з урахуванням особливостей, визначених ПКУ.
- (18) Податкове законодавство України ґрунтується, зокрема, на таких принципах:
- рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації;
 - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;
 - нейтральності оподаткування - установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків.
- (19) Згідно зі статтею 10 ПКУ до місцевих податків належить, зокрема, податок на майно.
- (20) Відповідно до статті 265 ПКУ податок на майно складається з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та плати за землю.

- (21) Згідно з пунктом 12.3 статті 12 ПКУ, сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів.
- (22) Не дозволяється сільським, селищним, міським радам встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів (підпункт 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ).
- (23) Пунктом 30.5 статті 30 ПКУ передбачається, що податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до ПКУ.
- (24) Відповідно до статті 15 ПКУ, платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з цим Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з ПКУ.
- (25) Статтею 50 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) регламентовано право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності, положеннями якої визначено, що право на здійснення підприємницької діяльності, яку не заборонено законом, має фізична особа з повною цивільною дієздатністю.
- (26) Згідно зі статтею 51 ЦКУ, до підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб, якщо інше не встановлено законом або не впливає із суті відносин.
- (27) Законодавство передбачає здійснення фізичною особою господарської діяльності як самозайнятою особою: фізичною особою – підприємцем або особою, яка провадить незалежну професійну діяльність (за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб).
- (28) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єктом господарювання, є юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність.
- (29) Отже, фізичні особи при здійсненні господарської діяльності, так само, як і юридичні особи, мають право наймати працівників, зобов'язані у передбачених законом випадках одержати ліцензію на здійснення певних видів діяльності, сплачувати податки та інші обов'язкові платежі, вести облік результатів своєї підприємницької діяльності тощо.
- (30) На відміну від юридичних осіб, фізичні особи-підприємці діють без установчих документів та обов'язкового формування статутного капіталу. Фізична особа, що здійснює господарську діяльність, є одночасно і власником бізнесу, і органом управління ним, а також може здійснювати підприємницьку діяльність без залучення найманої праці.
- (31) З огляду на вищевикладене, фізичні особи-підприємці прирівняні до юридичних осіб та охоплюються спільним поняттям «суб'єкт господарювання» та є конкурентами (учасниками) на певному ринку. Вони наділені таким же обсягом цивільних прав та обов'язків, що їх мають юридичні особи при здійсненні своєї підприємницької діяльності.
- (32) Статтею 266 ПКУ визначено, що платниками податку на нерухоме майно, відмінне від

земельної ділянки, є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості. Об'єктом оподаткування, є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.

- (33) Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування (підпункт 266.5.1 пункту 266.5 статті 266 ПКУ).
- (34) Пільги зі сплати податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, передбачені пунктом 266.4 статті 266 ПКУ.
- (35) Під час визначення та встановлення ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, коди та найменування об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості зазначаються відповідно до Державного класифікатора будівель та споруд ДК018-2000, затвердженого наказом Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації від 17.08.2000 №507.
- (36) Відповідно до частини першої статті 320 ЦКУ власник має право використовувати своє майно для здійснення підприємницької діяльності, крім випадків встановлених законом.
- (37) Зокрема, власник житлового будинку, квартири має право використовувати помешкання для власного проживання, проживання членів своєї сім'ї, інших осіб та не має права використовувати його для промислового виробництва (стаття 383 ЦКУ).
- (38) Отже, як юридичні особи, так і фізичні особи можуть здійснювати певну підприємницьку діяльність у приміщеннях (на територіях) об'єктів нежитлової нерухомості, що перебуває у їх власності (за умов відсутності законодавчо визначених заборон щодо здійснення такої діяльності), та відповідно, вважатися учасниками одного (певного) товарного ринку.

4.НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ СТАВОК ЗІ СПЛАТИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ

- (39) Земельні відносини, які виникають під час забезпечення права на землю громадян, юридичних осіб, територіальних громад та держави регулюються Земельним кодексом України (далі – ЗКУ), ПКУ, Законом України «Про землеустрій», Законом України «Про оренду землі» та іншими нормативно – правовими документами у цій сфері.
- (40) Згідно зі статтею 206 ЗКУ, використання землі в Україні, є платним. Об'єктом плати за землю є земельна ділянка. Плата за землю справляється відповідно до закону.
- (41) Відповідно до пункту 35 частини першої статті 26 Закону виключною компетенцією сільських, селищних та міських рад, є затвердження ставок земельного податку відповідно до ПКУ.
- (42) **Платою за землю** визначено обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у **формі земельного податку** або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності (підпункт 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ).
- (43) Відповідно до статті 269 ПКУ платниками плати за землю є:
- платники земельного податку - власники земельних ділянок, земельних часток (паїв); землекористувачі, яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності на правах постійного користування;
 - платники орендної плати - землекористувачі (орендарі) земельних ділянок державної та комунальної власності на умовах оренди.

- (44) ПКУ визначено певні межі встановлення розміру ставки плати за землю.
- (45) Статтею 274 ПКУ зазначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право, на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.
- (46) Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності).
- (47) В статті 277 ПКУ зазначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких не проведено, розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.
- (48) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про оцінку земель» грошова оцінка земельних ділянок залежно від призначення та порядку проведення може бути нормативною і експертною. В той же час, нормативна грошова оцінка земельних ділянок використовується, зокрема для визначення розміру земельного податку.
- (49) Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території, як передбачено пунктом 284.1 статті 284 ПКУ.

5.ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (50) На вимогу Відділення від 08.12.2021 № 54-02/4965 Селищною радою листом від 17.12.2021 № 1459 були надані копії рішень Обухівської селищної ради за період 2019-2022 роки, серед яких, зокрема рішення:
- від 18 червня 2021 року №199-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік» (далі – Рішення № 199-6/VIII);
 - від 18 червня 2021 року №198-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік» (далі – Рішення № 198-6/VIII).
- (51) Вищезазначені рішення набрали чинності з 01.01.2022 та діяли впродовж 2022 року.
- (52) На вимогу Відділення від 02.11.2022 № 54-02/2105 щодо ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та ставок земельного податку, які діятимуть у 2023 році, Селищною радою було надано копію Рішення від 24.06.2022 року №429-16/VII «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Обухівської селищної територіальної громади на 2023 рік» (далі – Рішення №429-16/VII) та копію Рішення від 24.06.2022 № 430-16/ VIII «Про встановлення ставок і пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території Обухівської селищної територіальної громади на 2023 рік» (далі – Рішення № 430-16/ VIII).
- (53) У п. 3 Рішення №429-16/VII йдеться про те, що Рішення № 198-6/VIII втрачає чинність 31.12.2022р.

- (54) У п. 4 Рішення № 430-16/ VIII йдеться про те, що Рішення №199-6/VIII втрачає чинність 31.12.2022р.

5.1. АНТИКОНКУРЕНТНІ ДІЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ СТАВОК ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ.

- (55) За результатом аналізу Рішення № 198-6/VIII (витяг даних наведений у Таблиці № 1), яке набрало чинності з 01 січня 2022 року, з'ясовано, що Селищною радою на 2022 рік було встановлено різні ставки земельного податку на земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) та на земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено, за однаковими кодами виду цільового призначення земель, в залежності від суб'єкта права власника земельної ділянки (окремо для фізичних осіб та юридичних осіб).

Таблиця 1

(Додаток 1 до Рішення №198-6/VIII поширюється на снт. Обухівка, с. Горянівське, снт.Миколаївка)

Вид цільового призначення земель		За земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження)		За земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено	
Код	Назва	для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
1	2	3	4	6	7
01	Землі сільськогосподарського призначення	x	x	x	x
01.03	Для ведення особистого селянського господарства	1,000	1,000	5,000	2,000
01.04	Для ведення підсобного сільського господарства	1,000	0,500	3,000	2,000
01.09	Для дослідних і навчальних цілей	1,000	0,500	5,000	5,000
01.12	Для розміщення інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції	3,000	1,000	5,000	5,000
02	Землі житлової забудови	x	x	x	x
02.01	Для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд (присадибна ділянка)	3,000	0,150	5,000	5,000
02.02	Для колективного житлового будівництва	3,000	0,250	5,000	5,000
02.03	Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку	3,000	0,250	5,000	5,000

02.04	Для будівництва і обслуговування будівель тимчасового проживання	3,000	0,250	5,000	5,000
02.05	Для будівництва індивідуальних гаражів	3,000	0,250	5,000	5,000
02.06	Для колективного гаражного будівництва	3,000	0,250	5,000	5,000
02.07	Для іншої житлової забудови	3,000	0,250	5,000	5,000
02.08	Для цілей підрозділів 02.01-02.07 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	3,000	0,250	5,000	5,000

- (56) Як свідчать дані вищенаведеної таблиці, Рішенням № 198-6VIII для фізичних та юридичних осіб встановлено різні ставки земельного податку на земельні ділянки за наступними кодами видів цільового призначення земель
- 01.04, 01.09, 01.12; 02.01, 02.02, 02.03, 02.04, 02.05, 02.06, 02.07, 02.08 на земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місця знаходження);
 - 01.03, 01.04 на земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено.
- (57) За інформацією Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області (лист від 12.10.2022 №24504/5/04-36-04-02-13, яким додані копії Податкових декларацій з плати за землю, поданих юридичними особами) встановлено, що земельний податок в адміністративно-територіальних межах Обухівської територіальної громади, сплачували суб'єкти господарювання, зокрема:
- за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) за кодом Класифікації видів цільового призначення земель 02.01 «Для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд (присадибна ділянка)»:
- товариство з обмеженою відповідальністю (*інформація, доступ до якої обмежено*), (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*)), за ставкою 3,000% (сума податкового зобов'язання за 2022 рік склала (*інформація, доступ до якої обмежено*)грн);
 - товариство з обмеженою відповідальністю (*інформація, доступ до якої обмежено*) (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*)), за ставкою 3,000% (сума податкового зобов'язання за 2022 рік склала (*інформація, доступ до якої обмежено*)грн).
- (58) Водночас, Рішенням № 198-6VIII для фізичних осіб за кодом Класифікації видів цільового призначення земель 02.01 «Для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд (присадибна ділянка)» за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження), встановлено ставку земельного податку 0,150%.
- (59) Листом Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області від 12.10.2022 №24504/5/04-36-04-02-13 повідомлено про таке: «Облік сум нарахування та надходжень контролюючими органами здійснюється по конкретному суб'єкту господарювання згідно даних інформаційно-аналітичної системи ДПС, які відображаються в цілому по податку за окремим видом платежу та відповідною адміністративно-територіальною одиницею, а не в розрізі земельних ділянок, та не в розрізі об'єктів нерухомого майна та за їх типами. Отже надати інформацію за окремими категоріями/цільовим призначенням земельних ділянок та по кодах типів нерухомості

майна, неможливо» (цитата).

- (60) Законодавством не встановлено обмежень та заборон щодо придбання у власність суб'єктами господарювання різної форми власності земельних ділянок та подальшого здійснення певної підприємницької діяльності з використанням таких ділянок.
- (61) Отже, вступ на відповідні товарні ринки в територіальних межах Обухівської територіальної громади для суб'єктів господарювання - юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, є відкритим.
- (62) При цьому, фізичні особи-підприємці та юридичні особи, які мали б намір протягом 2022 року придбати у власність земельні ділянки для здійснення аналогічних видів підприємницької діяльності з використанням таких ділянок та сплачувати земельний податок за ставками, встановленими Рішенням № 198-6/VIII для фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб, вважалися б учасниками одного (певного) товарного ринку, що діють в одних територіальних межах. Отже, такі фізичні особи-підприємці та юридичні особи є конкурентами на певних товарних ринках.
- (63) Суми податків, що сплачуються суб'єктами господарювання (фізичними та юридичними особами) є складовою собівартості товарної продукції, що виробляється цими особами, тобто чинником, що впливає на їх конкурентну позицію. Встановлення для фізичних осіб (фізичних осіб-підприємців) та юридичних осіб різних ставок оподаткування, могло призвести до неправомірного створення нерівних умов у конкуренції, оскільки суб'єкти господарювання, яким встановлено нижчі ставки оподаткування (у даному випадку фізичні особи), здобуватимуть переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним з яких є вплив органу місцевого самоврядування (в даному випадку - прийняття Селищною радою Рішення № 198-6/VIII)
- (64) Враховуючи вищевикладене, встановлення Селищною радою у Рішенні № 198-6/VIII на однакові коди Класифікації видів цільового призначення земель в територіальних межах Обухівської територіальної громади, різних розмірів ставок земельного податку для юридичних осіб та для фізичних осіб, зокрема по таких кодах Класифікації видів цільового призначення земель:
- 01.04, 01.09, 01.12; 02.01, 02.02, 02.03, 02.04, 02.05, 02.06, 02.07, 02.08 (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, незалежно від місцезнаходження);
 - 01.03, 01.04 (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено),
- могло призвести до нерівності ринкової позиції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на одному товарному ринку, та мати негативні наслідки для конкуренції.

5.2. АНТИКОНКУРЕНТНІ ДІЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ СТАВОК ПОДАТКУ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО, ВІДМІННЕ ВІД ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

- (65) За результатом аналізу Рішення № 199-6/VIII (витяг даних наведений у Таблиці № 2) Відділенням з'ясовано, що Селищною радою встановлені різні ставки податку (% розміру мінімальної заробітної плати за 1 кв. м.) для юридичних осіб та для фізичних осіб, відповідно до Державного класифікатора будівель та споруд за кодами: 1242 (1242.1 1242.2 1242.3 1242.4);1252.3; 1262.3; 1263.2;1263.7

Таблиця 2

(Додаток 1 до Рішення №199-6/VIII поширюється на смт. Обухівка, с. Горянівське, смт. Миколаївка)

Код	Класифікація будівель та споруд Назва	Ставки податку (розміру мінімальної заробітної плати %) за 1 кв.м	
		для юридичних осіб	для фізичних осіб
12	Будівлі нежитлові		
1242	Гаражі		
1242.1	Гаражі наземні	1,500	1,000
1242.2	Гаражі підземні	1,500	1,000
1242.3	Стоянки автомобільні криті	1,500	1,000
1242.4	Навіси для велосипедів	0,750	0,150
125	Будівлі промислові та склади		
1251	Будівлі промислові		
1252.3	Силоси для зерна	1,500	0,750
126	Будівлі для публічних виступів, закладів освітнього, медичного та оздоровчого призначення		
1262	Будівлі для публічних виступів		
1262.3	Технічні центри	0,750	0,050
1263.2	Будівлі вищих навчальних закладів	0,750	0,050
1263.7	Будівлі закладів з фахової перепідготовки	0,750	0,050

- (66) Таким чином, Рішенням № 199-6/VIII, Селищною радою встановлені різні розміри ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для об'єктів нежитлової нерухомості за однаковими кодами Державного класифікатора будівель та споруд, для фізичних та юридичних осіб.
- (67) Разом з тим, чинне законодавство надає фізичним особам (поряд з юридичними особами) право на використання об'єктів нежитлової нерухомості, що перебуває у їх власності, для здійснення певної підприємницької діяльності.
- (68) Законодавство передбачає здійснення фізичною особою господарської діяльності, як самозайнятою особою: фізичною особою – підприємцем або особою, яка провадить незалежну професійну діяльність (за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб).
- (69) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єктом господарювання є юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою.
- (70) Отже, фізичні особи при здійсненні господарської діяльності, так само, як і юридичні особи, мають право наймати працівників, зобов'язані у передбачених законом випадках одержати ліцензію на здійснення певних видів діяльності, сплачувати податки та інші обов'язкові платежі, вести облік результатів своєї підприємницької діяльності, тощо.
- (71) На відміну від юридичних осіб, фізичні особи-підприємці діють без установчих документів та обов'язкового формування статутного капіталу. Фізична особа, що здійснює господарську діяльність, є одночасно і власником бізнесу, і органом управління ним, а також може здійснювати підприємницьку діяльність без залучення найманої праці.
- (72) Головним управлінням Державної податкової служби у Дніпропетровській області (лист від 28.10.2022 №26350/5/04-36-04-02-13), повідомлено, що декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки по запитуваних кодах об'єктів нерухомого майна (1242;1252.3; 1262.3; 1263.2;1263.7) яке розташоване на території Обухівської ОТГ, суб'єктами господарювання не надавались.
- (73) Листом Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області від 12.10.2022 №24504/5/04-36-04-02-13 також повідомлено про таке: «Облік сум

нарахування та надходжень контролюючими органами здійснюється по конкретному суб'єкту господарювання згідно даних інформаційно-аналітичної системи ДПС, які відображаються в цілому по податку за окремим видом платежу та відповідною адміністративно-територіальною одиницею, а не в розрізі земельних ділянок, та не в розрізі об'єктів нерухомого майна та за їх типами. Отже надати інформацію за окремими категоріями/цільовим призначенням земельних ділянок та по кодах типів нерухомості майна, неможливо» (цитата).

- (74) Законодавством не встановлено обмежень та заборон щодо набуття у власність фізичними особами – підприємцями та юридичними особами об'єктів нежитлової нерухомості та подальшого використання такої нерухомості при здійсненні підприємницької діяльності.
- (75) Отже, вступ на товарні ринки в територіальних межах Обухівської територіальної громади, для суб'єктів господарювання - юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, є відкритим.
- (76) При цьому, фізичні особи-підприємці та юридичні особи, які мали б намір протягом 2022 року проводити аналогічну господарську діяльність відповідно до Державного класифікатора будівель та споруд, і сплачувати податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки, за ставками, встановленими Рішенням № 199-6VIII, вважалися б учасниками одного (певного) товарного ринку, що діють в одних територіальних межах. Отже, такі фізичні особи-підприємці та юридичні особи, є конкурентами на певних товарних ринках.
- (77) Якщо суб'єкти господарювання є конкурентами на будь-якому з товарних ринків, у разі встановлення для фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб різних ставок, може призвести до створення нерівних умов у конкуренції суб'єктам господарювання, оскільки такі дії сприяють збільшенню адміністративних витрат, зокрема пов'язаних із сплатою податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
- (78) Отже, фізичні особи-підприємці, у разі набуття у власність юридичними особами однакових з фізичними особами-підприємцями типів об'єктів нежитлової нерухомості та подальшого використання такої нерухомості при здійсненні підприємницької діяльності, здобувають переваги над юридичними особами не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним з яких є вплив органу місцевого самоврядування (в даному випадку - прийняття Селищною радою Рішення № 199-6VIII).
- (79) Таким чином, встановлення Селищною радою у Рішенні № 199-6VIII на 2022 рік різних ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за 1 кв. метр бази оподаткування (відсотки розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на 01 січня звітного (податкового) року) для юридичних осіб та для фізичних осіб за однаковими кодами Державного класифікатора будівель та споруд, могло призвести до нерівності ринкової позиції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на одному товарному ринку, та мати негативні наслідки для конкуренції.

5.3. НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА КОНКУРЕНЦІЮ

- (80) Згідно із частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) органам влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки із цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони та інших загальносуспільних інтересів.

- (81) Статтею 25 ГКУ передбачено:
- (82) - органам державної влади та органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку;
- (83) - уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.
- (84) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (85) Згідно із частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (86) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (87) Виходячи з наведених законодавчих норм, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами повинно відбуватися завдяки саме власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (88) Так, статтею 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлюється перелік форм, в яких може реалізовуватись негативний (антиконкурентний) вплив органів влади.
- (89) Частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення

конкуренції.

- (90) Під спотворенням конкуренції розуміється настання (можливість настання) необґрунтованих змін у можливостях учасників ринку конкурувати між собою на ринку. При цьому окремі суб'єкти господарювання здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких і є вплив державних органів. На відміну від усунення чи обмеження конкуренції, які супроводжуються структурними змінами на ринку, спотворення конкуренції не впливає на структуру ринку – вона може залишатися незмінною і, на відміну від недопущення конкуренції, навіть формально конкурентною.
- (91) Нормами законодавства про захист економічної конкуренції не допускається негативний вплив органів місцевого самоврядування чи інших адміністративних інституцій на конкуренцію.
- (92) Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (93) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (94) За результатами розгляду справи № 54/26-22 уточнено кваліфікацію дій Селищної ради за абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (95) Отже, зібраними доказами у справі № 54/26-22, доведено що, дії Обухівської селищної ради Дніпровського району Дніпропетровської області, у вигляді встановлення різних ставок земельного податку для фізичних та юридичних осіб, за однаковими кодами цільового призначення земель: 01.04, 01.09, 01.12; 02.01, 02.02, 02.03, 02.04, 02.05, 02.06, 02.07, 02.08 (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, незалежно від місцезнаходження), та : 01.03, 01.04 (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено), у Рішенні від 18 червня 2021 року №198-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік», є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним абзацом сьомим частини другої статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, шляхом надання групам суб'єктів господарювання інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.
- (96) Дії Обухівської селищної ради Дніпровського району Дніпропетровської області, які полягають у встановленні різних ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за кодами Державного класифікатора будівель та споруд: 1242 (1242.1 1242.2 1242.3 1242.4);1252.3; 1262.3; 1263.2;1263.7 для фізичних та юридичних осіб, у Рішенні від 18 червня 2021 року № 199-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік», є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним абзацом сьомим частини другої статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, шляхом надання групам суб'єктів господарювання інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (97) У відповідь на подання з попередніми висновками у справі №54/26-22 від 06.04.2023, направлено листом від 06.04.2023 №54-02/677, та отримане Селищною радою 11.04.2023 року, заперечень та зауважень щодо висновків, викладених у вищезазначеному поданні, до Відділення не надходило.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (98) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться, а зауваженнями і поясненнями Селищної ради не спростовується висновок про те, що дії Обухівської селищної ради Дніпровського району Дніпропетровської області, які полягали у встановленні для фізичних та юридичних осіб різних ставок:

- земельного податку за однаковими кодами цільового призначення земель: 01.04, 01.09, 01.12; 02.01, 02.02, 02.03, 02.04, 02.05, 02.06, 02.07, 02.08 (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, незалежно від місцезнаходження), та : 01.03, 01.04 (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено), у Рішенні від 18 червня 2021 року №198-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік», та

- податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за кодами Державного класифікатора будівель та споруд: 1242 (1242.1 1242.2 1242.3 1242.4);1252.3; 1262.3; 1263.2;1263.7, у Рішенні від 18 червня 2021 року № 199-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік»,

є антиконкурентними діями, у вигляді надання групам суб'єктів господарювання інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

- (99) Такі дії Відповідача заборонені відповідно до частини 3 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА

1. Визнати дії Обухівської селищної ради Дніпровського району Дніпропетровської області (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*)), які полягають у встановленні різних ставок земельного податку для фізичних та юридичних осіб, за однаковими кодами цільового призначення земель: 01.04, 01.09, 01.12; 02.01, 02.02, 02.03, 02.04, 02.05, 02.06, 02.07, 02.08 (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, незалежно від місцезнаходження), та: 01.03, 01.04 (за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено) у Рішенні від 18 червня 2021 року №198-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку на

території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним абзацом сьомим частини другої статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом надання групам суб'єктів господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції.

2. Визнати дії Обухівської селищної ради Дніпровського району Дніпропетровської області (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*)), які полягають у встановленні різних ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за кодами Державного класифікатора будівель та споруд: 1242 (1242.1 1242.2 1242.3 1242.4); 1252.3; 1262.3; 1263.2; 1263.7 для фізичних та юридичних осіб, у Рішенні від 18 червня 2021 року № 199-6/VIII «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Обухівської селищної територіальної громади на 2022 рік», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним абзацом сьомим частини другої статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом надання групам суб'єктів господарювання переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

Наталія ІГНАТЕНКО